

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

Puławy, dnia 1 września 2017 r.

Trybunał Konstytucyjny

Skarżąca: Pani M T zam.

, reprezentowana przez Pana Bartłomieja Tarkowskiego wpisanego na listę radców prawnych pod numerem LB-2052, adres do doręczeń: Kancelaria Radcy Prawnego Bartłomiej Tarkowski, budynek Dyrekcji Naczelnej, al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13, 24-110 Puławy

Uczestnicy: Sejm i Prokurator Generalny, adresy znane

Skarga konstytucyjna

Pozwana mimo wezwania nie zapłaciła Skarżącej, dlatego Skarżąca pozwała ją zapłatę, wnosząc też o zasądzenie kosztów procesu. Przed Sądem Rejonowym w G odbyła się jedyna rozprawa w dniu grudnia 2016 r. W protokole czytamy, że Pozwana oświadczyła, iż chyba otrzymała przedsądowe wezwanie do zapłaty. Przewodniczący zarządził przerwę do godziny celem umożliwienia Pozwanej spłaty zadłużenia. Skarżąca i jej pełnomocnik byli nieobecni, ponieważ sprawa była wystarczająco udowodniona dokumentami, a koszt przejazdu byłby nieproporcjonalnie wysoki do wartości dochodzonego roszczenia. Ponownie rejestrację rozprawy uruchomiono w tym samym dniu o godz. Dalej w protokole czytamy, że Pozwana przedłożyła dowód wpłaty dokonanej w dniu ówczesnym, a Przewodniczący zamknął rozprawę, po przerwie ogłosił wyrok i następnie zatrzymano rejestrację o godz.

Wyrokiem Sąd I instancji oddalił powództwo i obciążył Skarżącą kosztami procesu, uznając je za uiszczone w całości. W pisemnym uzasadnieniu co do roszczenia głównego Sąd I instancji uzasadnił: *Powództwo jako niezasadne nie zasługiwało na uwzględnienie. W dacie zamknięcia rozprawy dochodzone pozwem roszczenie bowiem wygasło, wskutek jego spełnienia przez pozwaną*". Co do kosztów Sąd uzasadnił: *„O kosztach procesu*

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

orzeczono w pkt II wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu powód został obciążony kosztami procesu”.

Skarżąca zaskarżyła zażaleniem w całości postanowienie kosztowe, zarzucając błędną wykładnię art. 98 § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że jeśli Pozwany w ostatniej chwili przed wyrokowaniem zleci jakiejś osobie trzeciej zapłatę należności głównej, to Powód jest przegrany, i to mimo braku dowodu, że rachunek bankowy Powódki został uznany przed ogłoszeniem wyroku, czemu Powódka zaprzecza i żąda od Pozwanej na to dowodu.

W uzasadnieniu zażaleniu pełnomocnik Skarżącej podniósł:

„Od chwili doręczenia mi odpisu przedmiotowego wyroku z uzasadnieniem miałem dwa tygodnie na zaskarżenie go apelacją.

Ustaliłem, że wyrok zawiera błąd myląc fakt bez znaczenia prawnego, mianowicie moment wpłaty należności głównej osobie trzeciej (poczcie) między godziną , z momentem wykonania zobowiązania, co nastąpiło dopiero w chwili uznania rachunku bankowego Powódki, czyli momentem postawienia jej środków pieniężnych do dyspozycji, mianowicie po południu lub wieczorem, po którejś sesji rozliczeniowej, prawdopodobnie około godziny , co prawdopodobnie nastąpiło po ogłoszeniu wyroku przed godziną (dowód: protokół z rozprawy) — a jeśli tak, to Sąd I instancji nie miał prawa oddalić powództwa.

W drugim tygodniu analizy doszedłem do wniosku, że mimo zasadności tego zarzutu ewentualnie złożona apelacja zostałaby oddalona z innego względu, natomiast błędne jest postanowienie kosztowe, o czym poniżej.

Skoro miałem dwa tygodnie na analizę całego wyroku, wraz ze stanowiącym jego immanentną część postanowieniem kosztowym, a doszedłem do powyższych wniosków w drugim tygodniu analizowania, to dając mi tylko tydzień na zaskarżenie zażaleniem samego postanowienia kosztowego ustawodawca zastawił na mnie niekonstytucyjną pułapkę normatywną”.

Sąd I instancji postanowieniem z dnia lutego 2017 r. odrzucił to zażalenie jako spóźnione, uzasadniając: *„Odpis w/w wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony*

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

pełnomocnikowi powódki w dniu stycznia 2017 r. W dniu lutego 2017 r. powódka wniosła zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w pkt II wyroku [...]. Zgodnie z dyspozycją art. 394 § 2 k.p.c. termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia. Pismo zawierające zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w w/w wyroku powódka wniosła w dniu lutego 2017 r., a więc po upływie określonego prawem terminu, bowiem mogło ono być wniesione najpóźniej do lutego 2017 r. Mając powyższe na uwadze zgodnie z dyspozycją art. 370 k.p.c. w zw. z art. 379 § 2 k.p.c. zażalenie jako wniesione po terminie należało odrzucić”.

Skarżąca zaskarżyła w całości to postanowienie, podnosząc zarzuty co do możliwej niekonstytucyjności art. 379 § 2 k.p.c., w przedmiotowym zakresie, zarzuty te wskazano poniżej w niniejszej skardze konstytucyjnej.

Sąd Okręgowy załączonym postanowieniem z dnia lipca 2017 r., sygn. akt , oddalił to zażalenie.

Od postanowienia Sądu II instancji nie został wniesiony żaden nadzwyczajny środek zaskarżenia, ponieważ nie przysługuje.

Wnoszę o przeprowadzenie dowodu z załączonego odpisu koperty na okoliczność, że Sąd II instancji wysłał mi jako pełnomocnikowi Skarżącej przesyłkę pocztową w dniu sierpnia 2017 r. oznaczoną sygn. akt oraz numerem listu poleconego nr

Wnoszę o przeprowadzenie dowodu z odpisu wydruku z e-Monitoringu Poczty Polskiej na okoliczność, że list polecony nr został odebrany w placówce Poczty Polskiej w dniu 10 sierpnia 2017 r.

Wnoszę o przeprowadzenie dowodu ze zwrotnego poświadczenia odbioru w posiadaniu Sądu Rejonowego w G w aktach sprawy o pierwszoinstancyjnej sygn. na okoliczność, że uzasadnienie przedmiotowego postanowienia drugoinstancyjnego zostało mi jako pełnomocnikowi Skarżącej doręczone w dniu 10 sierpnia 2017 r.

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

Wnoszę o przeprowadzenie dowodu z koperty przesyłki pocztowej z niniejszą skargą konstytucyjną na okoliczność daty złożenia skargi konstytucyjnej i zachowania terminu ku temu.

Sąd II instancji uzasadnił oddalenie zażalenia opierając się na literalnym brzmieniu art. 394 § 2 k.p.c., pomijając istotę zarzutu zażalenia. Wykładnia art. 394 § 2 k.p.c. przez Sąd II instancji jest zgodna z utrwaloną linią orzecznictwa. Nie ma, a przynajmniej nie znam orzeczeń, które prezentowałyby inną linię orzecznictwa. W tym stanie rzeczy problemem jest sam art. 394 § 2 k.p.c. Gdyby art. 394 § 2 k.p.c. nie obowiązywał, to Sąd II instancji nie oddaliłby tej apelacji.

Dlatego Skarżąca kwestionuje art. 394 § 2 k.p.c. ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w brzmieniu obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 października 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.) i w stosunku do tego przepisu Skarżąca domaga się stwierdzenia jego niezgodności z Konstytucją, mianowicie z jej art. 45 ust. 1 w związku z art. 78, art. 64 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3 i art. 2.

Skarżąca wskazuje, które jej konstytucyjne wolności i prawa i w jaki sposób jej zdaniem zostały naruszone:

- 1) prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez Sąd, zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji, z którego wynika zakaz stanowienia pułapki normatywnej uniemożliwiającej lub istotnie utrudniającej skorzystanie z prawa do złożenia środka zaskarżenia;
- 2) prawo do zaskarżenia orzeczeń wydanych w pierwszej instancji, zgodnie z art. 78 Konstytucji, z którego wynika zakaz stanowienia pułapki normatywnej uniemożliwiającej lub istotnie utrudniającej skorzystanie z prawa do złożenia środka zaskarżenia;
- 3) prawo do innych praw majątkowych, zgodnie z art. 64 ust. 1 Konstytucji, z którego wynika zakaz stanowienia pułapki normatywnej uniemożliwiającej lub istotnie utrudniającej skorzystanie z prawa do złożenia środka zaskarżenia nakierowanego na ochronę celowych kosztów dochodzenia tego innego prawa majątkowego;

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

- 4) prawo do ochrony innych praw majątkowych, zgodnie z art. 64 ust. 2 Konstytucji, z którego wynika zakaz stanowienia pułapki normatywnej uniemożliwiającej lub istotnie utrudniającej skorzystanie z prawa do złożenia środka zaskarżenia nakierowanego na ochronę celowych kosztów dochodzenia tego innego prawa majątkowego;
- 5) prawa do korzystania z praw wskazanych w powyższych praw zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji, mianowicie bez ograniczeń w zakresie korzystaniu z nich, bowiem pułapka normatywna nie jest ograniczeniem koniecznym w demokratycznym państwie ani nie jest ograniczeniem koniecznym dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego Państwa ani dla ochrony środowiska, ani zdrowia, ani moralności publicznej, ni wolności i praw innych osób, a ponadto przedmiotowe ograniczenia przez przedmiotową pułapkę normatywną narusza istotę wolności i praw, o których mowa w powyższych punktach;
- 6) prawa do życia i funkcjonowania w demokratycznym państwie prawnym, o którym mowa w art. 2 Konstytucji, w związku z powyżej wypunktowanymi prawami, z którego wynika zakaz stanowienia pułapki normatywnej w szczególności uniemożliwiającej lub istotnie utrudniającej skorzystanie z prawa do złożenia środka zaskarżenia;
- 7) prawa do życia i funkcjonowania w państwie urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej, o którym mowa w art. 2 Konstytucji, w związku z powyżej wypunktowanymi prawami, z którego wynika zakaz stanowienia pułapki normatywnej w szczególności uniemożliwiającej lub istotnie utrudniającej skorzystanie z prawa do złożenia środka zaskarżenia.

Pojęcie pułapki normatywnym funkcjonuje w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego: *„Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał w swych orzeczeniach, że w demokratycznym państwie prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być "pułapką" dla obywatela i że obywatel powinien mieć możliwość układania swych spraw w zaufaniu, iż nie naraża się na niekorzystne skutki prawne swoich decyzji i działań niemożliwe do przewidzenia w chwili podejmowania tych decyzji i działań”* (K 25/95). *„W demokratycznym państwie prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być pułapką dla obywatela, a obywatel powinien mieć możliwość układania swoich spraw w zaufaniu, iż nie naraża się na niekorzystne skutki swoich działań i decyzji, niemożliwe do przewidzenia w chwili podejmowania tych decyzji i działań (orzeczenie z 3 grudnia 1996r., K. 25/95, OTK ZU Nr 6/1996, s. 501)”* (U 7/00). *„W demokratycznym państwie*

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być pułapką dla obywatela” (P 7/01). „Prawo nie może też stanowić pułapki dla obywatela” (P 4/03). „Zasada ochrony zaufania do państwa i prawa określana jest w orzecznictwie Trybunału także jako zasada lojalności państwa wobec adresata norm prawnych. Wyraża się ona w stanowieniu i stosowaniu prawa w taki sposób, by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela, który powinien móc układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie narazi się na prawne skutki niedające się przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i że jego działania są zgodne z obowiązującym prawem oraz także w przyszłości będą uznawane przez porządek prawny” (K 48/04). „Na skutek tej niespójności poszkodowani wpadają w pułapkę zastawioną na nich przez ustawodawcę [...]. Zasada zaufania, określana inaczej jako zasada lojalności państwa wobec adresata norm prawnych (por. wyrok TK z 15 lutego 2005 r., sygn. K 48/04, OTK ZU nr 2/A/2005, poz. 15), ma utrwaloną pozycję w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. W uzasadnieniach rozstrzygnięć wielokrotnie już podkreślono, że w demokratycznym państwie prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być pułapką dla obywateli. Teza ta po raz pierwszy została wyartykułowana w wyroku z 3 grudnia 1996 r. (sygn. K 25/95, OTK ZU nr 6/1996, s. 501) i od tego czasu powraca w licznych orzeczeniach (z: 10 kwietnia 2001 r., sygn. U 7/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 56; 5 listopada 2002 r., sygn. P 7/01, OTK ZU nr 6/A/2002, poz. 80; z 7 czerwca 2004 r., sygn. P 4/03, OTK ZU nr 6/A/2004, poz. 55; 15 lutego 2005 r., sygn. K 48/04, OTK ZU nr 2/2005, poz. 15)” (SK 51/06). „Trybunał Konstytucyjny pragnie przypomnieć, że zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wywodzona z art. 2 Konstytucji, wielokrotnie znajdowała wyraz w orzecznictwie. W świetle tego orzecznictwa państwo powinno być lojalne wobec adresatów norm, które stanowi (zob. wyrok z 15 lutego 2005 r., sygn. K 48/04, OTK ZU nr 2/A/2005, poz. 15). Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że w demokratycznym państwie prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być pułapką dla obywateli (por. orzeczenie z 3 grudnia 1996 r., sygn. K. 25/95, OTK ZU nr 6/1996, poz. 52; wyrok TK z: 10 kwietnia 2001 r., sygn. U 7/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 56; 5 listopada 2002 r., sygn. P 7/01, OTK ZU nr 6/A/2002, poz. 80; 7 czerwca 2004 r., sygn. P 4/03, OTK ZU nr 6/A/2004, poz. 55; 15 lutego 2005 r., sygn. K 48/04; 29 listopada 2006 r., sygn. SK 51/06, OTK ZU nr 10/A/2006, poz. 156).” (P 40/07).

Od chwili doręczenia mi odpisu przedmiotowego wyroku z uzasadnieniem Powódka miała dwa tygodnie na zaskarżenie go apelacją (art. 369 § 1 k.p.c.).

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Bartłomiej Tarkowski

Ustaliłem, że wyrok zawiera błąd myląc fakt bez znaczenia prawnego, mianowicie moment wpłaty należności głównej osobie trzeciej (poczcie) między godziną a godziną , z momentem wykonania zobowiązania, co nastąpiło dopiero w chwili uznania rachunku bankowego Powódki, czyli momentem postawienia jej środków pieniężnych do dyspozycji, mianowicie po południu lub wieczorem, po którejś sesji rozliczeniowej, prawdopodobnie około godziny , co prawdopodobnie nastąpiło po ogłoszeniu wyroku przed godziną (dowód: protokół z rozprawy) — a jeśli tak, to Sąd I instancji nie miał prawa oddalić powództwa.

W drugim tygodniu analizy doszedłem do wniosku, że mimo zasadności tego zarzutu ewentualnie złożona apelacja zostałaaby oddalona z innego względu, natomiast błędne jest postanowienie kosztowe i do wygrania jest jego zaskarżenie, o czym szerzej w zażaleniu na nie w aktach sprawy.

Skoro Skarżąca miała dwa tygodnie na analizę całego wyroku, wraz ze stanowiącym jego immanentną część postanowieniem kosztowym, a doszedłem do powyższych wniosków w drugim tygodniu analizowania, to dając Powódce tylko tydzień na zaskarżenie zażaleniem samego postanowienia kosztowego ustawodawca zastawił na Powódkę niekonstytucyjną pułapkę normatywną:

Ustawodawca wprowadził Powódkę w błąd, że ma dwa tygodnie na analizę. Naruszyło to jej prawo do sprawiedliwego Sądu, sprawiedliwości proceduralnej z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Takie oszukańcze unormowanie jest nie do pogodzenia z rzetelnym prawem do zaskarżania rozstrzygnięć pierwszoinstancyjnych gwarantowanym w art. 78 Konstytucji. Powódka bezprawnie straciła swoje mienie w znaczeniu konstytucyjnym tudzież roszczenia o zwrot celowych kosztów na jego ochronę, a zwłaszcza roszczenie o zasądzenie jej od Pozwanej zwrotu niewątpliwie poniesionych opłaty sądowej od pozwu czy opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, co naruszyło art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji. Pułapka normatywna nie mieści się w żadnej klauzuli uprawnionego ograniczania konstytucyjnych praw i wolności z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Zastawianie na obywatela pułapek normatywnych jest nie do pogodzenia z istotą demokratycznego państwa prawnego ani z zasadami sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji).

Wydłużenie z 1 do 2 tygodni terminu na złożenie zażalenia w takich wypadkach nie rodziłoby żadnych istotnych niedogodności – i tak wszyscy muszą czekać na ewentualną apelację – a zapewniłoby sprawiedliwość proceduralną.

